

Medzinárodný letný kurz archeogeofyziky na Slovensku

V čase tohtoročných letných prázdnin sa neďaleko Nitrý stretli pedagógovia a študenti z dvoch európskych a jednej západoázijskej univerzity a odštartovali už druhý ročník Medzinárodného letného kurzu archeogeofyziky (INCA – International Course on ArchaeoGeophysics). Kurz je venovaný študentom geofyziky a archeológie, ktorí si pod vedením svojich profesorov rozširujú a overujú teoretické a praktické vedomosti o geofyzikálnych metódach aplikovaných v teréne na archeologických náleziskách.

Účastníkov zastrešujú tri univerzity: Christian-Albrechts-Universität zu Kiel v Nemecku (Institut für Geowissenschaften/Geophysic; Institut für Ur- und Frühgeschichte); Kocaeli Üniversitesi v Turecku (Jeofizik Mühendisli i Bölümü) a do tretice slovenská Univerzita Komenského (Katedra aplikovanej a environmentálnej geofyziky na PrIF UK, Katedra archeológie na FIF UK).

Projekt je financovaný hlavne zo zdrojov Európskej únie. Hlavným komunikačným jazykom je angličtina. Každý rok sa dodržiava princíp výberu nových piatich študentov z každého odboru a krajiny. Tím teda tvorí spolu tridsať študentov a viac-menej stabilný pedagogický zbor.

Predstavovaná letná škola nepripravuje študentov len teoreticky. Po potrebných prípravných dňoch prednášok z teórie geofyziky a oboznámení sa so základnými archeologickými reáliami a stavom výskumu v danom regióne sa študenti dostávajú do terénu na vopred vybrané archeologické lokality. Pracujú v zmiešaných medzinárodných skupinách, mali by prejsť všetkými metódami a pracovať so všetkými prístrojmi. Po návrate z terénu majú za úlohu s pomocou vedúcich spracovať dáta a interpre-

tovat výsledky. Celodenný pracovný proces spolu s predbežnými zisteniami prezentuje na záver dňa zvolený zástupca skupiny. Tieto minúty sú často sprevádzané neutichajúcou diskusiou. Intenzívnu prácu, ktorej sa všetci venujú naozaj s nadšením, pravidelne striedajú jednodňové exkurzie. Koniec celého kurzu uzatvára deň prezentácií a vystavenia posterov, kde sú zosumarizované dôležité informácie a hlavné závery meraní na jednotlivých lokalitách.

Na konci akademického roka 2007/2008 sa uskutočnil prvý ročník letnej školy na lokalitách pri jazere Iznik neďaleko rovnomeného mesta Iznik (historická Nicea) v západnom Turecku. Druhý ročník sa presunul do srdca Európy, na Slovensko. Od 18. júla do 1. augusta 2009 sa stal dočasným domovom účastníkov INCA kurzu kaštieľ v Mojmirovciach pri Nitre. Terénne práce boli zamerané na niekoľko archeologických lokalít ležiacich na juhozápadnom Slovensku od rieky Ipel' až po Malé Karpaty. Študenti pracovali na náleziskách viacerých typov (praveké sídlisko; základy stavieb; krypty v kostoloch; podzemné chodby atď.) s nálezmi zo všetkých dejinných období (od praveku až po novovek).

Nosnou myšlienkou letnej školy je na jednej strane oboznámiť archeológov s možnosťami, ktoré geofyzika ako nedeštruktívna archeologická metóda pre výskum v teréne poskytuje. Na druhej strane oboznamuje geofyzikov s množstvom nálezových situácií, ktoré môžu pod zemou pomocou meraní objaviť. Vzájomná komunikácia a minimálne základné vedomosti z druhého odboru sú veľmi prínosné. Dobrá spolupráca sa v tomto prípade odzrkadlí na objektívnych výsledkoch a interpretácii nálezu, ktoré môže následne overiť archeologický výskum.

Pevne veríme, že letný kurz INCA predstavuje viacozmerný pozitívny prínos pre všetkých zúčastnených z odbornovo-vedomostnej ako i ľudskej stránky, a tým je aj dobrým základom pre ďalšiu spoluprácu medzi geofyzikmi a archeológmi.

Dovidenia na budúci rok v Nemecku!

Mgr. Jana Šuteková, PhD.,
Katedra archeológie, FIF UK,
doc. RNDr. Miroslav Bielik, DrSc.,
doc. RNDr. Roman Pašteka, PhD.,
Katedra aplikovanej a environmentálnej geofyziky, PrIF UK

Účastníci kurzu pracujú po úvodných prednáškach v teréne vo vybraných archeologických lokalitách.